

**TO DO
DYFO**

2 Lôn Rhianfa

Ffynhonne

Abertawe *Llais i'r laith*

SA1 6DJ

heini@gruffudd.org

William Powell AM

Cadeirydd, y Pwyllgor Deisebau

Tŷ Hywel

Bae Caerdydd

CAERDYDD

CF99 1NA

3 Rhagfyr 2014

Annwyl Mr Powell

Deiseb: P- 04-541 Cefnogaeth i'r Mentrau laith

Hoffwn ddiolch i chi ac i'r pwyllgor am roi ystyriaeth fanwl i'r ddeiseb a luniwyd gennym i gefnogi gwaith y Mentrau laith, ac i geisio sicrhau eu bod yn cael cyllid digonol sy'n cyfateb i alwadau cynllunio ieithyddol yng nghyd-destun adfer y Gymraeg.

Atodaf lythyr gan Fentrau laith Cymru sy'n cydnabod y datblygiadau a fu yn y drafodaeth ar hyd y misoedd diwethaf.

Rydym yn derbyn yn llawen farn y Prif Weinidog fod gan y Mentrau laith rôl ieithyddol allweddol, ac rydym yn gwerthfawrogi ei gynnig i gwrdd â ni i drafod hyn ymhellach.

Byddaf yn sgil hyn yn cysylltu â'r Prif Weinidog i drefnu cyfarfod er mwyn parhau'r drafodaeth ar lefel gweinidog.

Llawer iawn o ddiolch ichi eto, ac edrychaf ymlaen at glywed canlyniad trafodaeth eich pwyllgor ar y ddeiseb.

Yn gywir,

Heini Gruffudd

Heini Gruffudd

Cadeirydd

Dyfodol i'r Iaith

**Mentrau
Iaith
Cymru**

2 Rhagfyr 2014

Mr William Powell, Cadeirydd Pwyllgor Deisebau Cynulliad Cenedlaethol Cymru,
Annwyl Mr Powell,

Ysgrifennwn mewn ymateb i'r ohebiaeth ddiweddaraf rhwng y Pwyllgor Deisebau a'r Prif Weinidog, sef y llythyr dyddiedig 17 Tachwedd 2014.

Hoffem ddechrau trwy ymateb i'r sylw yn llythyr y Prif Weinidog ynglŷn â'r cynnig i gomisiynu adolygiad annibynnol o strwythurau'r Mentrau Iaith fel rhan o'r pecyn cyllido ar gyfer 2014-15. Cafwyd penderfyniad unfrydol i beidio â derbyn y cynnig hwn gan y rhwydwaith o Fentrau a gan Bwyllgor Gweithredol Mentrau Iaith Cymru mewn cyfarfod Cenedlaethol Mentrau Iaith Cymru ym mis Gorffennaf 2014 am ddau brif reswm. Yn gyntaf, nid oedd y cynnig wedi son yn benodol am gynnal asesiad annibynnol o'r adnoddau sydd angen ar y Mentrau iddynt ddatblygu a gweithredu i'w potensial llawn ond yn hytrach yn canolbwyntio'n benodol ar strwythurau, sef maes oedd o fewn cwmpas yr adolygiad a gynhaliwyd yn 2012. Yn ail, rhoddwyd amcan gost gan Llywodraeth Cymru o £150,000 ar gyfer y gwaith ymgynghorol hwn, cost fyddai'n cael ei dynnu oddi wrth y cyllid ychwanegol i'r Mentrau (£750,000 ar y cyfan) a gyhoeddwyd ym mis Mehefin 2014.

Oherwydd y pwyntiau uchod cafwyd penderfyniad gan y Mentrau i beidio â derbyn y cynnig gan nad oedd yn ymateb i'n gwir anghenion, ac yn fwy difrifol, byddai'n

golygu llai o adnoddau yn cyrraedd y Mentrau eu hunain ar gyfer eu gwaith holl bwysig o hybu a hyrwyddo'r Gymraeg yn eu cymunedau.

Fel y mae'r Prif Weinidog yn sôn yn ei lythyr, rydym ar hyn o bryd yn trafod y pecyn cyllido ar gyfer yr adnoddau ychwanegol gyda Swyddogion Llywodraeth Cymru ac fe fyddwn ni'n parhau i drafod a chydweithio er mwyn sicrhau'r defnydd gorau o'r adnoddau hynny.

Rydym hefyd yn croesawu sylwadau'r Prif Weinidog ynglŷn â rôl y Mentrau fel rhan annatod o'r cymunedau maent yn eu gwasanaethu. Cytunwn yn llwyr fod angen i rôl a dylanwad y Mentrau gryfhau wrth i'r maes cynllunio ieithyddol yng Nghymru ddatblygu. I'r perwyl hwn mae'r cyllid ychwanegol o £750,000 dros ddwy flynedd yn cynrychioli buddsoddiad ychwanegol i'w croesawu *fel cam cyntaf* yn y broses o gryfhau a datblygu ein gwaith. Mae angen adnoddau pellach, dros dymor hwy, ynghyd â sicrwydd ariannol tymor hwy ar y Mentrau er mwyn iddynt ddatblygu a thyfu i gwrdd â'r heriau y mae'r Gymraeg yn ei wynebu ac i'w paratoi i chwarae rôl lawn yn y maes cynllunio iaith yng Nghymru fel y mae'r Prif Weinidog wedi sôn. Yn ein hymateb gwreiddiol i'r adolygiad o waith y Mentrau iaith rydym yn galw am fuddsoddiad ychwanegol o £3.1m dros dair blynedd. Rydym ni dal i gredu'n gryf bod angen yr adnoddau hyn er mwyn datblygu fel cyrff sydd â dylanwad digonol i weithredu dros y Gymraeg a siaradwyr Cymraeg ym mhob rhan o Gymru, gyda'r gallu i gydweithio gyda Llywodraeth Cymru i gyrraedd y nod o weld y Gymraeg yn ffynnu a chyrraedd nodau'r strategaeth iaith.

Fe fydd Mentrau iaith Cymru yn trafod y materion sydd wedi codi yn sgil y ddeiseb gan Dyfodol i'r iaith yn uniongyrchol gyda'r Prif Weinidog a Llywodraeth Cymru o hyn ymlaen, gan ein bod mewn trafodaethau gyda nhw yn barod.

Hoffem ddiolch i'r Pwyllgor Deisebau a Dyfodol i'r iaith am eu gwaith yn ystod y broses o gyflwyno'r ddeiseb a'r ohebiaeth sydd wedi dilyn. Mawr obeithiwn gydweithio â chi eto yn y dyfodol.

Yr eiddoch yn gywir,

Meirion Ll Davies

Ar ran Pwyllgor Gweithredol Mentrau iaith Cymru